

Protestants-Evangelisch Godsdienstonderwijs

Leerplan SO I 1B en 2BVL (kort)

[Leerplandoelstellingen]

Leerplancommissie juni 2010

De Bijbel, de schepping, ...en ik?

1. Leerplandoelen SO I. 1B. 1

1. Leefwereld

- 1.1 De leerlingen verwoorden waarom zij protestants-evangelische godsdienst volgen te midden van de andere levensbeschouwingen.
- 1.2 De leerlingen verwoorden aspecten van hun identiteit zoals die naar voren komt in hun gedrag thuis, op school, in de kerk en bij hun vrienden.
- 1.3 De leerlingen brengen onder woorden welke factoren er toe bijdragen dat zij zich goed voelen.
- 1.4 De leerlingen geven aan in welke mate zij zich bij een kerk betrokken voelen.
- 1.5 De leerlingen verwoorden de betekenis van de Bijbel in hun eigen leven.
- 1.6 De leerlingen onderkennen de verscheidenheid van overtuigingen binnen en buiten de eigen kring en weten daarmee om te gaan.
- 1.7 De leerlingen verwoorden wat de schoonheid van de schepping voor hen betekent.

2. Bijbel

- 2.1 De leerlingen geven indeling en opbouw van de Bijbel weer.
- 2.2 De leerlingen weten hoe zij met de Bijbel kunnen omgaan.
- 2.3 De leerlingen kennen de bedoeling van Bijbelse verhalen.
- 2.4 De leerlingen beschrijven de schepping zoals verwoord in Gen.1 en 2.

3. Thema

- 3.1 De leerlingen ontdekken dat zij als 'schepsel van God' uniek en kostbaar zijn.
- 3.2 De leerlingen verwoorden hun verantwoordelijkheid voor natuur en milieu vanuit het rentmeesterschap van de mens over Gods schepping.
- 3.3 De leerlingen denken na over de gevolgen van hun eigen levensstijl voor het milieu.
- 3.4 De leerlingen verwoorden hun verwondering over Gods schepping.

Met God op weg

Naar wie kijk ik op?

1. Leerplandoelen SO 1B.2

1. Leefwereld

- 1.1 De leerlingen geven aan wie zij bewonderen in hun directe omgeving en daarbuiten.
- 1.2 De leerlingen beschrijven welke factoren belangrijk voor hen zijn om iemand als een voorbeeldfiguur te beschouwen.
- 1.3 De leerlingen verwoorden de schaduwkanten van het leven van enkele beroemdheden.
- 1.4 De leerlingen tonen zich kritisch ten opzichte van het fenomeen? roem en glitter.
- 1.5 De leerlingen erkennen symbolen en gebruiken in de wereld van beroemdheden.

2. Bijbel

- 2.1 De leerlingen beschrijven het geloofsvertrouwen van Abraham en zijn menselijk falen.
- 2.2 De leerlingen kunnen het verschil in levenshouding tussen Lot en Abraham omschrijven.
- 2.3 De leerlingen beschrijven de gevolgen voor Hagar en Ismaël van Abrahams gebrek aan vertrouwen.
- 2.4 De leerlingen geven aan hoe God de besnijdenis instelde als teken van zijn verbond.
- 2.5 De leerlingen kunnen de reis die Abraham heeft afgelegd geografisch plaatsen.
- 2.6 De leerlingen geven aan waarom het belangrijk is dat er in de Bijbel ook minder positieve elementen uit het leven van de stamvaders worden verteld.
- 2.7 De leerlingen beschrijven hoe in het verhaal van het offer van Isaak Abraham naar voren komt als een gelovige vol vertrouwen.
- 2.8 De leerlingen verwoorden hoe geloof kan helpen om in het leven het juiste spoor te behouden.
- 2.9 De leerlingen leggen uit waaruit Gods trouw blijkt in het leven van Abraham.

3. Thema

- 3.1 De leerlingen kennen het onderscheid tussen monotheïsme en polytheïsme.
- 3.2 De leerlingen herkennen een aantal rituelen en gebruiken in jodendom, christendom en islam.
- 3.3 De leerlingen noemen enkele punten van overeenkomst in het geloof van joden, christenen en moslims.
- 3.4 De leerlingen beschrijven het geloof en het leven van een bekende christen.

De stamvaders

Van je familie moet je het hebben

(All you need is love)

1. Leerplandoelen SO I. 1B. 3

1. Leefwereld

- 1.1 De leerlingen verwoorden welke gezinssituaties zij kennen.
- 1.2 De leerlingen geven aan wat zij verwachten van hun gezin en familie.
- 1.3 De leerlingen lichten rolpatronen en hun eigen positie in het gezinsleven toe.
- 1.4 De leerlingen geven aan hoe liefde in familierelaties zich uit.
- 1.5 De leerlingen geven aan hoe conflicten zich uiten binnen het gezin en hoe ermee wordt omgegaan.
- 1.6 De leerlingen tonen zich gemotiveerd om bij te dragen tot het gezinsleven.

2. Bijbel

- 2.1 De leerlingen beschrijven huwelijksgebruiken? in de Bijbelse tijd.
- 2.2 De leerlingen verwoorden hoe Isaak aan een vrouw geraakt.
- 2.3 De leerlingen beschrijven de onderlinge verhoudingen en rivaliteit in het gezin van Isaak en Rebekka.
- 2.4 De leerlingen verwoorden hoe Jakobs liefde voor Rachel door de bemoeienissen van Laban op de proef werd gesteld.
- 2.5 De leerlingen tonen aan dat Labans verlangen naar rijkdom veel verdriet in zijn familie veroorzaakte.
- 2.6 De leerlingen lichten toe welke betekenis Jakobs worsteling met God had voor de relaties met zijn familie.
- 2.7 De leerlingen verklaren de rivaliteit tussen Jozef en zijn broers.
- 2.8 De leerlingen vertellen wat Jozef tijdens zijn jaren in Egypte ervaren heeft.
- 2.9 De leerlingen geven aan waarom en hoe Jozef zich met zijn broers verzoende.
- 2.10 De leerlingen tonen zich bereid om zich te bezinnen op hun eigen familierelaties in het licht van de verhalen van de stamvaders.

3. Thema

- 3.1 De leerlingen noemen elementen van echte vriendschap.
- 3.2 De leerlingen geven aan wat belangrijk is in de omgang tussen jongens en meisjes.
- 3.3 De leerlingen brengen respect op voor de gevoelens en de lichamelijke integriteit van anderen.
- 3.4 De leerlingen verwoorden hun gedachten over de verantwoordelijkheden die een huwelijk of relatie met zich meebrengen.

Mozes

Kleur bekennen

1. Leerplandoelen SO 1B. 4

1. Leefwereld

- 1.1 De leerlingen omschrijven wat conformistisch gedrag is. De leerlingen geven voorbeelden van hoe conformistisch gedrag positief of negatief kan zijn.
- 1.2 De leerlingen verwoorden hoe ze zich laten beïnvloeden door onder andere trends in hun kleding- en muziekkeuze.
- 1.3 De leerlingen verwoorden in hoeverre het moeilijk is om kleur te bekennen in verband met hun geloof.
- 1.4 De leerlingen leggen met voorbeelden uit wat zij in de wereld als onrecht ervaren.
- 1.5 De leerlingen zien in dat het belangrijk is een eigen mening en levensopvatting te vormen en eraan te handelen.

2. Bijbel

- 2.1 De leerlingen kunnen de grote lijn weergeven van het verhaal van de onderdrukking van Israël in Egypte.
- 2.2 De leerlingen beschrijven de roeping van Mozes en zijn innerlijke strijd.
- 2.3 De leerlingen leggen uit waarom de uittocht uit Egypte zo'n belangrijke betekenis heeft.
- 2.4 De leerlingen beschrijven de instelling van de Pesach-maaltijd.
- 2.5 De leerlingen onderkennen dat de bevrijding uit Egypte niet direct naar het Beloofde Land leidde maar dat Israël eerst beproevingen in de woestijn moest doorstaan.

3. Thema

- 3.1 De leerlingen denken na over hun toekomstplannen en de plaats die God daarin zou kunnen innemen.
- 3.2 De leerlingen geven met voorbeelden aan dat keuzes maken een inspanning vraagt en consequenties heeft.
- 3.3 De leerlingen zijn zich bewust van situaties van onrecht en durven kleur te bekennen.
- 3.4 De leerlingen tonen waardering voor mensen die zich geroepen voelden om onrecht te bestrijden.
- 3.5 De leerlingen tonen zich bereid om dienstbaar te zijn aan hun medemens
- 3.6 De leerlingen tonen de intentie om mee te werken aan mogelijke oplossingen in situaties van onrecht en nemen daartoe verantwoordelijkheid op.

Tien Woorden

Regels voor vrijheid

1. Leerplandoelen SO I. 1B. 5

1. Leefwereld

- 1.1 De leerlingen geven voorbeelden van regels thuis, op school, in het verkeer en in de samenleving
- 1.2 De leerlingen verwoorden hoe ze met regels omgaan.
- 1.3 De leerlingen omschrijven wie of wat 'afgoden' kunnen zijn.
- 1.4 De leerlingen geven voorbeelden van verslaving.
- 1.5 De leerlingen geven voorbeelden van hoe zij of anderen slachtoffer werden van oneerlijke situaties en hoe zij dat ervaren hebben.
- 1.6 De leerlingen geven aan wat ze waarderen aan hun ouders en waaraan ze zich ergeren.
- 1.7 De leerlingen geven aan hoe zij jaloezie ervaren.

2. Bijbel

- 2.1 De leerlingen geven bondig de inhoud van de geboden en verboden uit de Tien Woorden weer.
- 2.2 De leerlingen omschrijven de Tien Woorden als regels om in vrijheid te leven.
- 2.3 De leerlingen geven weer dat Jezus als grondregel voor ons gedrag geeft: 'Behandel anderen steeds zoals je zou willen dat ze jullie behandelen'.
- 2.4 De leerlingen verklaren de geboden om God alleen te vereren, Zijn naam niet te misbruiken en geen godenbeelden te maken.
- 2.5 De leerlingen leggen uit wat vervat zit in het gebod 'toon eerbied voor uw vader en uw moeder'.
- 2.6 De leerlingen verklaren wat het gebod 'steel niet' inhoudt.
- 2.7 De leerlingen leggen uit waar het gebod 'leg geen vals getuigenis af' betrekking op heeft.
- 2.8 De leerlingen leggen uit wat het gebod 'zet je zinnen niet op iets van een ander' inhoudt.

3. Thema

- 3.1 De leerlingen omschrijven wat voor hen 'vrijheid' betekent.
- 3.2 De leerlingen geven aan waarom regels nodig zijn om vrij te leven.
- 3.3 De leerlingen tonen zich gemotiveerd om Gods naam niet ijdel te gebruiken.
- 3.4 De leerlingen geven concrete voorbeelden van 'de ander behandelen zoals je zelf behandeld wil worden'.
- 3.5 De leerlingen geven aan dat verslaving ingaat tegen de vrijheid die de Tien Woorden ons wil bieden.
- 3.6 De leerlingen tonen zich gemotiveerd om hun ouders en grootouders te eren.
- 3.7 De leerlingen tonen zich gemotiveerd om andermans eigendom te respecteren.
- 3.8 De leerlingen tonen zich gemotiveerd om te verhinderen dat anderen onschuldig verdacht gemaakt worden.

De Bergrede

Het leven is een kunst

1. Leerplandoelen SO I. 2B. 1

1. Leefwereld

- 1.1 De leerlingen geven aan wat hen en anderen (on-)gelukkig maakt.
- 1.2 De leerlingen geven voorbeelden van agressie op school en in de samenleving.
- 1.3 De leerlingen beschrijven de westerse verwencultuur.
- 1.4 De leerlingen noemen manieren om passiviteit en verveling tegen te gaan.
- 1.5 De leerlingen verwoorden hoe zij en hun leeftijdgenoten vaak onderhevig zijn aan wisselende stemmingen.
- 1.6 De leerlingen leggen het verband uit tussen hun emoties en wisselende stemmingen en hun woorden en gedrag.
- 1.7 De leerlingen verwoorden dat ze zich in hun groep niet altijd kunnen gedragen zoals ze zich voelen.

2. Bijbel

- 2.1 De leerlingen leggen uit waarom Jezus mensen, die doorgaans niet als gelukkig beschouwd worden, toch gelukkig noemt.
- 2.2 De leerlingen lichten toe hoe Jezus in de Bergrede de mensen leert om in hun dagelijks leven het Koninkrijk van God gestalte/vorm te geven
- 2.3 De leerlingen geven aan dat je de ander lief kan hebben door geen kwaad met kwaad te vergelden.
- 2.4 De leerlingen verklaren wat Jezus bedoelt met 'schatten verzamelen in de hemel'.
- 2.5 De leerlingen leggen uit dat de gelijkenis van 'het huis op de rots' laat zien dat onze daden moeten aansluiten bij de woorden van Jezus.
- 2.6 De leerlingen bespreken het Onze Vader.

3. Thema

- 3.1 De leerlingen ontdekken dat liefde en solidariteit wezenlijk zijn om gelukkig te worden.
- 3.2 De leerlingen verwoorden dat vertrouwen op God en zelfaanvaarding nodig zijn voor een gelukkig leven.
- 3.3 De leerlingen geven aan hoe ze kunnen omgaan met negatieve emoties en agressie.
- 3.4 De leerlingen verklaren waarom een eenvoudige levensstijl aansluit bij het Koninkrijk.
- 3.5 De leerlingen laten zien dat consequent leven volgens het evangelie ons betrouwbaar maakt.
- 3.6 De leerlingen geven voorbeelden van mensen die blijven vertrouwen op God ondanks tegenslagen.

Wat God heeft beloofd

Vol verwachting

1. Leerplandoelen SO I. 2B. 2

1. Leefwereld

- 1.1 De leerlingen beschrijven wat hen of anderen hoopvol stemt.
- 1.2 De leerlingen beschrijven wat hen of anderen pessimistisch stemt.
- 1.3 De leerlingen vertellen welke verwachtingen zij koesteren in hun leven.
- 1.4 De leerlingen geven voorbeelden van 'oppervlakkigheid' in hun leefwereld.
- 1.5 De leerlingen verwoorden waarom en hoe er feest gevierd wordt in hun familie.
- 1.6 De leerlingen verwoorden hoe mensen naar een feest kunnen toelevan.

2. Bijbel

- 2.1 De leerlingen beschrijven het verband tussen de verwachting van Israël en het kerstverhaal.
- 2.2 De leerlingen laten zien hoe in het verhaal van Simeon en Hanna de vervulling van de belofte centraal staat.
- 2.3 De leerlingen vertellen in grote lijnen de gebeurtenissen van de kerstverhalen bij Matteüs en Lucas.
- 2.4 De leerlingen situeren enkele historische en geografische gegevens bij de kerstverhalen.
- 2.5 De leerlingen vergelijken de reacties van de betrokkenen op de geboorte van Jezus.
- 2.6 De leerlingen geven hun eigen reactie op de geboorte van Jezus weer.

3. Thema

- 3.1 De leerlingen geven aan op welke wijze de belofte van vrede op aarde in vervulling gaat of zal gaan.
- 3.2 De leerlingen vertellen wat een goede manier is om (kerst)feest te vieren.
- 3.3 De leerlingen geven aan op welke wijze mensen er juist met Kerst naar streven vrede zichtbaar te maken.
- 3.4 De leerlingen beschrijven hoe het kerstfeest bij hen thuis, in hun kerk en door mensen in hun omgeving gevierd en beleefd wordt.
- 3.5 De leerlingen geven een invulling aan het begrip 'saamhorigheid' voor hun kerk en hun gezinssituatie.
- 3.6 De leerlingen geven weer welke initiatieven kerken in de kersttijd nemen om mensen te helpen.
- 3.7 De leerlingen zoeken mogelijkheden om vanuit de kerstboodschap mensen die geen hoop meer hebben uitzicht te bieden.

Jezus keert de rollen om

De wereld op zijn kop

1. Leerplandoelen SO 2B.3

1. Leefwereld

- 1.1 De leerlingen omschrijven op welke punten zij soms het gevoel hebben te mislukken.
- 1.2 De leerlingen geven aan hoe in hun wereld er soms sprake is van uitsluiting.
- 1.3 De leerlingen verwoorden of en hoe zij reageren als zij zien dat leeftijdgenoten achtergesteld worden.
- 1.4 De leerlingen noemen voorbeelden van racisme in hun eigen leefomgeving.
- 1.5 De leerlingen beschrijven wat zij als onrechtvaardig ervaren.
- 1.6 De leerlingen geven aan in welk opzicht de toekomstmogelijkheden van jongens en meisjes verschillen.

2. Bijbel

- 2.1 De leerlingen beschrijven hoe in het verhaal van de maaltijd op de sabbat de laatsten de eersten worden.
- 2.2 De leerlingen verklaren waarom de gelijkenis van de verloren zoon de kern uitlegt van Jezus' missie.
- 2.3 De leerlingen leggen uit hoe de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan antwoord geeft op de vraag: wie is mijn naaste?
- 2.4 De leerlingen verwoorden hoe en waarom Zacheüs anders met bezit omgaat na zijn ontmoeting met Jezus.
- 2.5 De leerlingen illustreren Jezus' bijzondere houding ten opzichte van vrouwen aan de hand van het verhaal van de zalving door de zondares.

3. Thema

- 3.1 De leerlingen beschrijven hoe menselijke maatstaven heel anders zijn dan de maatstaven van Jezus.
- 3.2 De leerlingen leggen uit waarom Jezus een goede boodschap brengt voor verloren mensen.
- 3.3 De leerlingen geven voorbeelden van farizeïsme in de christelijke wereld.
- 3.4 De leerlingen geven voorbeelden van armoede in België.
- 3.5 De leerlingen geven aan hoe je in onze tijd kunt om zien naar zwakkeren.
- 3.6 De leerlingen vullen in wat het in onze tijd betekent om Jezus na te volgen.
- 3.7 De leerlingen beschrijven hoe bij hen de verhouding is tussen voor je eigen plezier leven en Jezus navolgen.
- 3.8 De leerlingen illustreren hoe mannen en vrouwen een verschillende positie in verschillende culturen innemen.

Wonderbaarlijk

Sterker dan de dood

1. Leerplandoelen SO I. 2B. 4

1 Leefwereld

- 1.1 De leerlingen verwoorden hoe mensen naar een hogere, onzichtbare wereld zoeken.
- 1.2 De leerlingen geven voorbeelden van zaken of gebeurtenissen die ze wonder(baar)lijk vinden.
- 1.3 De leerlingen geven weer hoe mensen heel verschillend reageren op wonderen.
- 1.4 De leerlingen geven voorbeelden van hoe een ziekte of handicap een mens kan isoleren of belemmeren in zijn ontplooiing.
- 1.5 De leerlingen benoemen verschillende vormen van lijden.

2 Bijbel

- 2.1 De leerlingen kunnen enkele typische genezings- en wonderverhalen van Jezus in het evangelie van Marcus vertellen en duiden.
- 2.2 De leerlingen verwoorden aan de hand van enkele (genezings)wonderen dat Jezus de Messias is.
- 2.3 De leerlingen geven aan dat de genezingen van bezetenen laten zien dat Jezus macht heeft over het kwade.
- 2.4 De leerlingen geven weer dat de lijdensweg van Jezus inging tegen de verwachtingen van zijn tijdgenoten aangaande de Messias.
- 2.5 De leerlingen beschrijven dat de komst van Gods koninkrijk ook tegenstand oproept.
- 2.6 De leerlingen leggen de betekenis en het doel van Jezus' lijdensweg en kruisdood uit.
- 2.7 De leerlingen duiden Jezus' opstanding als de ultieme overwinning op de dood.

3. Thema

- 3.1 De leerlingen staan open voor wonderlijke gebeurtenissen en voor verwondering.
- 3.2 De leerlingen vormen zich een eigen mening over de wereld van het bovennatuurlijke.
- 3.3 De leerlingen kunnen de genezingswonderen verbinden met ziekenzorg.
- 3.4 De leerlingen verwoorden hun visie op lijden, ziekte en genezing.
- 3.5 De leerlingen leven zich in in het gebeuren rond Jezus' lijden en sterven.
- 3.6 De leerlingen verwoorden in welke opzichten Jezus' opstanding onze wereld en ons leven heeft veranderd/kan veranderen
- 3.7 De leerlingen geven aan hoe Pasen vandaag gevierd wordt en in welke mate dat overeenstemt met het Bijbelse Paasgebeuren.

Nieuw leven

Zeker zijn van je geloof

1. Leerplandoelen SO I. 2B. 5

1. Leefwereld

- 1.1 De leerlingen geven voorbeelden van waarheid, echtheid en betrouwbaarheid.
- 1.2 De leerlingen geven enkele voorbeelden van geloofsvragen.
- 1.3 De leerlingen verwoorden hun eigen geloofsvragen.
- 1.4 De leerlingen leggen uit hoe gemakkelijk of moeilijk ze het vinden om over hun geloof te praten.

2. Bijbel

- 2.1 De leerlingen verklaren het ongeloof van Tomas vlak na de opstanding.
- 2.2 De leerlingen leggen uit wie Nikodemus is.
- 2.3 De leerlingen verklaren wat Jezus aan Nikodemus wil duidelijk maken.
- 2.4 De leerlingen vertellen wat van een goede herder ten tijde van Jezus verwacht werd.
- 2.5 De leerlingen ontdekken wat Jezus duidelijk maakt over zichzelf in de gelijkenissen van de Goede Herder en de deur van de schaapskooi.
- 2.6 De leerlingen zien in dat Petrus er weer bij mag horen en de opdracht krijgt om te zorgen voor de 'schapen'.
- 2.7 De leerlingen geven aan wat er met Pinksteren is gebeurd.
- 2.8 De leerlingen geven aan dat Jezus ons oproept om aan andere mensen te vertellen over ons geloof.

3. Thema

- 3.1 De leerlingen vertellen waarom mensen al dan niet geloven.
- 3.2 De leerlingen verklaren de centrale positie van Jezus in het christelijk geloof.
- 3.3 De leerlingen geven voorbeelden van mensen die door hun geloof een ander mens zijn geworden.